

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»

Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра комп'ютерних систем і технологій

СХВАЛЕНО

на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету інформаційних
технологій та економіки

/Тетяна ШТЕРМА/

2024 р.

СИЛАБУС

дисципліни вільного вибору студента

«Нейромережеві методи обчислювального інтерфейсу»

Освітньо-професійна програма:	<u>Комп'ютерні науки</u>
Спеціальність:	<u>122 «Комп'ютерні науки»</u>
Галузь знань:	<u>12 Інформаційні технології</u>
Рівень вищої освіти:	<u>другий (магістерський)</u>
Факультет:	<u>Інформаційних технологій та економіки</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробники:	<u>Артеменко Ольга Іванівна, кандидат технічних наук, доцент</u>
Профайл викладача:	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/ite-faculty/department-of-computer-systems-and-technologies/</u>
E-mail:	<u>olgaartemenko@bukuniver.edu.ua</u>
Консультації:	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна обіймає проблематику вивчення сучасного стану нейромережових технологій обчислювального інтелекту, що використовуються для формалізації та обробки знань в технологіях функціонування систем, вивчення сучасних програмних засобів і технологій проектування і реалізації інтелектуальних систем та їх налагодження і дослідження.

Після вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- основні поняття та визначення в теорії нейронних мереж;
- моделі та методи побудови систем на основі нейронних мереж;
- сучасні програмні засоби для проектування і розробки систем на основі нейромережових методів обчислювального інтерфейсу;
- критерії порівняння моделей і методів обчислювального інтерфейсу.

Вміти:

- обґрунтовувати й аналізувати вибір конкретного типу нейромережової моделі та методу при вирішенні відповідних практичних задач;
- використовувати сучасні програмні засоби для проектування та дослідження інтелектуальних систем на основі нейромережових моделей і методів обчислювального інтерфейсу;

аналізувати результати побудови та використання складних систем на основі нейромережових моделей і методів обчислювального інтерфейсу при вирішенні прикладних задач.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни:

Мета вивчення дисципліни: вивчення методів сучасної обробки даних з використанням нейромережових моделей і методів обчислювального інтелекту.

Завдання:

- сформувати знання та отримати практичні навички для використання нейромережових моделей і методів обчислювального інтелекту при вирішенні задач аналізу даних, розпізнавання образів, пошуку та видобування знань;
- огляд методів, програмних продуктів та різних інструментальних засобів, що використовуються для побудови інтелектуальних систем з використанням нейромережових моделей і методів обчислювального інтелекту.

3. Пререквізити.

Загальні та фахові знання, отримані під час навчання у закладах вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні. Знання за програмою єдиного фахового вступного випробування зі спеціальності (додаткового вступного фахового випробування зі спеціальності).

4. Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері комп'ютерних наук.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК01. Усвідомлення теоретичних засад комп'ютерних наук.

СК02. Здатність формалізувати предметну область певного проєкту у вигляді відповідної інформаційної моделі.

СК03. Здатність використовувати математичні методи для аналізу формалізованих моделей предметної області.

СК04. Здатність збирати і аналізувати дані (включно з великими), для забезпечення якості прийняття проектних рішень.

СК07. Здатність розробляти програмне забезпечення відповідно до сформульованих вимог з урахуванням наявних ресурсів та обмежень.

Отримуються наступні програмні результати навчання:

РН1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері комп'ютерних наук і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері комп'ютерних наук та на межі галузей знань.

PH2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем комп'ютерних наук, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

PH7. Розробляти та застосовувати математичні методи для аналізу інформаційних моделей.

PH8. Розробляти математичні моделі та методи аналізу даних (включно з великим).

PH9. Розробляти алгоритмічне та програмне забезпечення для аналізу даних (включно з великими).

PH11. Створювати нові алгоритми розв'язування задач у сфері комп'ютерних наук, оцінювати їх ефективність та обмеження на їх застосування

5. Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Загальна характеристика та основні принципи побудови нейромереж.

Тема 2. Нейромережі прямого поширення.

Тема 3. Нейромережі зі зворотними зв'язками.

Тема 4. Нейромережі з латеральними зв'язками.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Нейронні мережі Хопфілда та Ельмана.

Тема 6. Нейронні мережі Кохонена.

Тема 7. Гібридні нейро-нечіткі системи.

Тема 8. Застосування різних нейронних мереж у задачах кластерного аналізу даних (включно з великими).

6. Система контролю та оцінювання

Об'єктом поточного контролю знань студентів є:

- систематичність, якість та своєчасність виконання і захисту практичних робіт;
- систематичність та своєчасність виконання завдань самостійної роботи студента;
- якість виконання модульних контрольних робіт.

Дисципліна складається з двох модулів, оцінювання яких здійснюється за результатами практичних робіт, двох модульних контрольних робіт та самостійної роботи студента.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі заліка.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни Шкала оцінювання: національна та ECTS

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Поточний контроль		Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

7. Рекомендована література

Основна:

1. С.С. Aggarwal, Linear Algebra and Optimization for Machine Learning // Springer, 2020 - 517 с.
2. Т. Trappenberg, Fundamentals of Machine Learning // Oxford University Press, 2020 - 272 с.

3. A. Jung, Machine Learning: The Basics (Machine Learning: Foundations, Methodologies, and Applications) // Springer, 2020 - 229 с.
4. Hitoshi Iba, Nasimul Noman. Deep Neural Evolution. Deep Learning with Evolutionary Computation. :- Springer Singapore, 2020. - 438 pp
5. Терейковський І. А., Бушуєв Д. А., Терейковська Л. О. Штучні нейронні мережі: базові положення: навчальний посібник – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 123 с.
6. Субботін С. О. Нейронні мережі : теорія та практика: навч. посіб. / С. О. Субботін. – Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2020. – 184 с.
7. С.В.Ткаліченко. Штучні нейронні мережі: Навчальний посібник. – Кривий Ріг: Державний університет економіки і технологій, 2023. –150 с

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. A Neural Network Playground (<https://playground.tensorflow.org>)
2. Kaggle: Your Machine Learning and Data Science Community (<https://www.kaggle.com>)
3. Нейронні мережі, Prometheus
(https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/ML101/2016_T3/about)
4. Neural networks courses, Udemy (<https://www.udemy.com/topic/neuralnetworks/>)
5. Neural networks courses, Coursera
(<https://www.coursera.org/courses?query=neural%20networks>)
6. Ресурси Oracle з технологій Oracle Machine Learning. URL:
<http://www.oracle.com/technetwork/database/options/advancedanalytics/odm/overview/index.html>